

- Odbor ministara/ministrica utvrđuje da nastavnice i nastavnici mogu biti oni koji utječu na održavanje mehanizama odabira koji su utemeljeni na spolu ili, suprotno, biti akteri društvene promjene, te da je nužno uključiti škole i različite sudionike u obrazovnim procesima u promicanje ravnopravnosti spolova.
- Odbor je također svjestan da su obrazovanje i osposobljavanje nastavnika i nastavnica ključni za poticanje i promicanje ravnopravnosti spolova u obrazovanju.
- Svjestan je i činjenice da je u školama neformalna sfera, odnosno skriveni program, važna koliko i formalna sfera u izgradnji identiteta djevojčica i dječaka.
- Odbor je uvjeren da ravnopravnost muškaraca i žena te rodna perspektiva trebaju biti uključeni u sve razine obrazovnog sustava od najranije dobi, kako bi se između djevojčica i dječaka, žena i muškaraca, poticale i njegovale vrijednosti pravde i sudjelovanja nužne za učinkovito i aktivno demokratsko građanstvo i građenje istinskoga partnerstva između muškaraca i žena u javnom i privatnom životu.

Stoga Odbor ministara/ministrica preporučuje vladama zemalja članica da:

- I. revidiraju svoje zakonodavstvo i prakse uzimajući u obzir primjenu strategija i mjera zacrtanih u ovoj Preporuci i njezinu dodatku;
- II. promiču i potiču mjere koje su posebno usmjerene prema provedbi rodno osviještene politike na svim razinama obrazovnog sustava, kao i u obrazovanju nastavnica i nastavnika, kako bi se postigla *de facto* ravnopravnost spolova i poboljšala kvaliteta obrazovanja;
- III. stvaraju mehanizme, u čitavom obrazovnom sustavu, kojima se omogućava promicanje, provedba, nadzor i procjena provođenja rodno osviještene politike u školama;
- IV. izvijeste relevantne političke institucije i javna i privatna tijela, a osobito ministarstva i/ili javne vlasti odgovorne za oblikovanje i primjenu obrazovnih politika na središnjoj, regionalnoj i lokalnoj razini, tijela uprava obrazovnih institucija, lokalne i regionalne vlasti, sindikate i nevladine organizacije o ovoj Preporuci;
- V. prate i ocjenjuju napredak koji proizlazi iz prihvaćanja rodno osviještene politike u školskim ustanovama, i obavještavaju kompetentne upravne odbore o mjerama koje su poduzete i napretku postignutom na ovom polju.

RODNO OSVIJEŠTENA POLITIKA U OBRAZOVANJU

Preporuka CM/Rec(2007)13
prihvaćena od strane Odbora ministara/ministrica
Vijeća Europe 10. listopada 2007. godine

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

www.coe.int

www.ured-ravnopravnost.hr

VLADA
REPUBLIKE
HRVATSKE

ured za
ravnopravnost
spolova

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

Preporuka CM/Rec(2007)13

Odbora ministara/ministrica državama članicama o rodno osviještenoj politici u obrazovanju

(Prihvaćeno od strane Odbora ministara/ ministrica 10. listopada 2007. godine na 1006. sastanku zamjenika/zamjenice ministara/ministrica)

Odbor ministara/ministrica temeljem odredbi članka 15.b Statuta Vijeća Europe:

- uzima u obzir da je cilj Vijeća Europe postizanje većega jedinstva među njegovim članicama, te da je taj cilj moguće postići zajedničkim akcijama na kulturnom polju;
- ima na umu Preporuku Rec(2002)12 Odbora ministara/ministrica zemljama članicama o obrazovanju za demokratsko građanstvo, prihvaćenu 16. listopada 2002. godine, u kojoj se ističe da je „obrazovanje za demokratsko građanstvo faktor društvene kohezije, međusobnoga razumijevanja, interkulturnoga i međureligijskoga dijaloga i solidarnosti, da pridonosi promicanju načela ravnopravnosti muškaraca i žena, te da potiče uspostavljanje skladnih i miroljubivih odnosa unutar naroda i između njih, kao i obranu i razvoj demokratskoga društva i kulture“;
- ima na umu Preporuku Rec(2003)3 Odbora ministara/ministrica zemljama članicama o uravnoteženom sudjelovanju žena i muškaraca u političkom i javnom odlučivanju, prihvaćenu 12. ožujka 2003, u kojoj se pozivaju države članice da „u školske nastavne planove i programe uvedu obrazovne i odgojne aktivnosti usmjerene na podizanje svijesti mladih ljudi o ravnopravnosti spolova i njihovu pripremu za demokratsko građanstvo“;
- ima na umu da su europski ministri/ministricice zaduženi za ravnopravnost između žena i muškaraca preporučili, na 4. ministarskoj konferenciji o ravnopravnosti žena i muškaraca (Istanbul, 13. i 14. studenoga 1997), da Upravni odbor za ravnopravnost žena i muškaraca (CDEG) i Upravni odbor za obrazovanje (CDED) rade na zajedničkom projektu „s ciljem promicanja obrazovanja o ravnopravnosti spolova i ne-

stereotipnoga obrazovanja na svim razinama obrazovnoga sustava“;

- ima na umu Preporuku br. R (98) 14 Odbora ministara/ministrica zemljama članicama Vijeća Europe o rodno osviještenoj politici, koja preporučuje da vlade zemalja članica potiču osobe na razinama odlučivanja na „stvaranje okruženja i omogućavanje uvjeta za primjenu rodno osviještene politike u javnom sektoru“;
- uzima u obzir Deklaraciju europskih ministara/ministrica obrazovanja o glavnoj temi 20. sjednice Stalne konferencije europskih ministara/ministrica obrazovanja o „Obrazovnim politikama za demokratsko građanstvo i društvenu koheziju: izazovi i strategije za Europu“, (Krakow, 15.–17. listopada 2000);
- podsjeća na Deklaraciju europskih ministara/ministrica obrazovanja prihvaćenu na 21. sjednici Stalne konferencije europskih ministara/ministrica obrazovanja o „Interkulturnom obrazovanju u novom europskom kontekstu“ (Atena, 10.–12. studenoga 2003);
- ima na umu sljedeće tekstove prihvaćene od strane Parlamentarne skupštine: Preporuka 1229 (1994) o jednakim pravima muškaraca i žena, i Preporuka 1281 (1995) o ravnopravnosti spolova u obrazovanju;
- ima na umu Europsku povelju Vijeća Europe za demokratsku školu bez nasilja (2003);
- potvrđuje svoju predanost odredbama koje proizlaze iz Konvencije UN-a o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW, 1979), osobito članaka 2., 4. i 10.
- Odbor ministara/ministrica svjestan je da, unatoč činjenici postojanja znatnog broja propisa, na nacionalnoj i međunarodnoj razini, kojima se jamče jednake mogućnosti, unatoč činjenici da se u mnogim zemljama članicama dječaci i djevojčice sve više obrazuju zajedno, te da je sve više žena u obrazovnom sustavu, u našim društvima još uvijek postoje znatne nejednakosti između djevojčica i dječaka, žena i muškaraca, s obzirom na obrazovne i društvene prakse, smjernice u obrazovanju i odabiru zanimanja, osposobljavanju, zapošljavanju, sudjelovanju

u društvu općenito i, osobito, u procesima odlučivanja, kao i da te nejednakosti narušavaju ljudska prava i muškaraca i žena, što uključuje i pravo na puno sudjelovanje, kao ravnopravnih partnera, u svim područjima života.

- Odbor je svjestan da te nejednakosti imaju negativan učinak na živote žena i muškaraca te da utječu na naša društva, koja su često zaklinuta za sudjelovanje žena u javnoj areni, kao i za sudjelovanje muškaraca u privatnoj sferi.
- Odbor ministara/ministrica smatra da se demokratska društva trebaju temeljiti na partnerstvu i jednakoj raspodjeli prava i obveza između muškaraca i žena, zadovoljavati njihove potrebe, osiguravati uravnoteženo sudjelovanje u svim područjima života i sva građanska prava svakoj ženi i muškarcu.
- Odbor je svjestan da se reprezentacije ženskosti i muškosti, te modeli za dodjelu društvenih uloga, koji oblikuju naša društva, repliciraju u školama, te da iskorjenjivanje formalne diskriminacije neće biti dovoljno kako bi se osiguralo da školski sustav bude sredstvo *de facto* ravnopravnosti.
- Odbor je također svjestan da stereotipne društvene uloge dodijeljene pojedinomu spolu ograničavaju mogućnosti žena i muškaraca u ostvarivanju njihovih potencijala, da ravnopravnost priziva rodno partnerstvo kao pozitivno i dinamično, kako bi se postigle strukturne promjene na svim razinama i, u konačnici, novi društveni poredak.
- Odbor je zabrinut zbog činjenice da školski i akademski uspjeh koji postižu djevojčice ne vodi automatski uspjehu u smislu prijelaza iz obrazovnog procesa na tržište rada i sudjelovanje u političkom i gospodarskom odlučivanju, a zabrinut je i zbog slabijega školskoga i akademskoga uspjeha dječaka, te njihova lošijega usvajanja društvenih i osobnih vještina.
- Svjestan je i odgovornosti obrazovnoga sustava da obrazuje učenike i učenice, studente i studentice za aktivno sudjelovanje u različitim vidovima demokratskoga života, bilo političkom, građanskom, društvenom ili kulturnom, i na svim razinama – lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj.